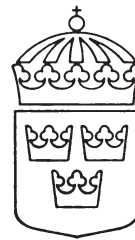


# Sveriges internationella överenskommelser



ISSN 1102-3716

---

*Utgiven av Utrikesdepartementet*

**SÖ 2008: 35**

**Nr 35**

**Reviderat avtal mellan vissa av Europeiska rymd-  
organets medlemsstater och Europeiska rymdorganet  
och specialprojektet Esrange/Andøya rörande  
sondraket- och ballongverksamhet  
Paris den 17 juni 2004**

Regeringen beslutade den 10 juni 2004 att underteckna avtalet utan förbehåll för ratifikation. Avtalet trädde ikraft den 14 december 2005.

**Reviderat avtal om specialprojektet Esrange och Andöya om uppsändande av sondraketer och ballonger mellan vissa av medlemsstaterna i Europeiska rymdorganet och Europeiska rymdorganet**

**Innehållsförteckning**

Ingress

Artikel 1 Syften

Artikel 2 Organisation

Artikel 3 Åtaganden av Sverige och Norge

1. Fasta anläggningar

2. Sondraketsverksamhet

3. Stratosfärballongsverksamhet

4. Tillgång till skjutfälten för andra användare

Artikel 4 Årliga bidrag för att täcka kostnaderna för grundunderhåll

Artikel 5 Driftsavgifter och återbetalning av kostnader

Artikel 6 Rådgivande programkommittén (PAC)

Artikel 7 Europeiska rymdorganets (ESA) roll

Artikel 8 Internationellt ansvar, försäkring och gottgörelse

1. Internationellt ansvar

2. Försäkring

Artikel 9 Ikraftträdande, varaktighet och uppsägning

Artikel 10 Ändringar

Artikel 11 Nya parter

Artikel 12 Bilagor

Artikel 13 Tvistlösning

Artikel 14 Registrering av avtalet

Artikel 15 Depositarie

Artikel 16 Underskrifter

**Ingress**

Förbundsrepubliken Tyskland (kallad *Tyskland*), Republiken Frankrike (kallad *Frankrike*) och Schweiziska edsförbundet (kallat *Schweiz*), (tillsammans kallade *deltagarna*), och Konungariket Sverige (kallat *Sverige*) och Konungariket Norge (kallat *Norge*); (deltagarna samt Sverige och Norge kallas nedan *de deltagande medlemsstaterna*); och Europeiska rymdorganet (ESA), som upprättades genom konventionen som öppnades för undertecknande i Paris den 30 maj 1975 och trädde i kraft den 30 oktober 1980 (kallat *ESA* eller *rymdorganet*, nedan tillsammans med de deltagande medlemsstaterna kallat *parterna*),

som beaktar avtalet mellan Sverige, andra medlemsstater i Organisationen för europeisk rymdforskning och Organisationen för europeisk rymdforskning om ett specialprojekt för uppsändande av sondraketer, som undertecknades i Neuilly-sur-Seine den 20 december 1971, ändrat genom slutakten från fullmäktigkonferensen för förlängning av Esrangeavtalet av den 17 mars 1977

med flera senare ändringar, bl.a. ändringarna om full anslutning till avtalet av Konungariket Norge av den 2 juni 1990 (kallat *avtalet om specialprojektet om Esrange och Andöya* eller *EASP-avtalet*) och med särskild hänvisning till artikel 14 i det nämnda EASP-avtalet, som möjliggör ändringar,

som beaktar att parterna är ense om att konsolidera alla ändringar och tilllägg som har gjorts till EASP-avtalet i ett enda instrument och att införliva alla sådana ändringar och tilllägg i den version av avtalet som anges i detta instrument (kallat *det reviderade EASP-avtalet* eller *avtalet*),

som beaktar resolutionen om Europas framtid i rymden (ESA/C-M/CXLI/Res. 1 (Final)), som antogs vid ESA:s rådsmöte på ministernivå den 11 maj 1999,

som beaktar kapitel II.5 i resolution ESA/C-M/CXLI/Res. 2 (Final), som antogs vid ESA:s rådsmöte på ministernivå den 12 maj 1999,

som beaktar resolutionen om nivån på finansiering av specialprojektet för tiden 2001—2005, som enhälligt antogs av de deltagande medlemsstaterna den 7 juni 2000 och enhälligt antogs av ESA-rådet den 19/20 oktober 2000, ESA/PAC/LVII/Res. 1 (Final) (kallad *resolutionen*),

som beaktar tilläggsresolutionen om nivån på finansiering av EASP för tiden 2001—2005, som enhälligt antogs av de nämnda regeringarna den 30 juni 2003 och antogs av ESA-rådet den 25 september 2003, ESA/PAC/LXVI/Res. 1 (Final) (kallad *tilläggsresolutionen*),

som beaktar att Europa de senaste trettio åren har haft stor nytta av rymden tack vare de europeiska ländernas beredskap att investera i utveckling och tillämpning av rymdssystem,

som beaktar utvecklingen av Europas geopolitiska roll tillsammans med den tilltagande hänsyn som tas till rymden som ett viktigt hjälpmedel för att genomföra riktlinjer och förbättra den övergripande kvaliteten i medborgarnas liv och att det är uppmuntrande att ytterligare öka nyttan av rymdssystem och tillämpningar genom närmare samarbete,

som beaktar att den strategiska karaktären av Europas investeringar i rymdssystem och markbaserade system kräver ständig uppmärksamhet av sina statliga ägare och att ytterligare samordning mellan tekniska förmågor och färdigheter i Europa därför fordras, grundade på erfarenhet och lärdomar som inhämtats inom ramen för initiativet om Nätverket av tekniska organ,

som anser att syftet för de stater som deltar i EASP har varit att säkra tillgång till Esranges och Andöyaskjutfältets (nedan kallade *skjutfält*) anläggningar och erfarenheter beträffande rymdforskning och atmosfärforskning bland europeiska länder,

som noterar att skjutfälten för närvarande drivs av oberoende enheter, nämligen att Esrange ägs och drivs av Svenska rymdbolaget och Andöyaskjutfältet av Andöya Rocket Range A.S. (som i detta avtal kallas *operatörer*),

som beaktar att mellan åren 1972 och 2002 sammanlagt ca 1000 sondraketer av olika storlek från små Super Lokis till högpresterande raketer som Castor 4B och Black Brant XII har sänts upp från skjutfälten, att totalt ca 1000 stratosfärballonger har sänts upp och att EASP därför har haft mycket stor betydelse för det vetenskapliga samfundet,

som beaktar att fortsatt förvaltning och drift av anläggningarna vid skjutfälten Esrange och Andöya är en nödvändig förutsättning för att trygga den

européiska förmågan att bedriva rymdforskning och rymdteknologi samt atmosfärforskning och atmosfärteknologi, har kommit överens om följande.

### **Artikel 1**

#### *Syften*

Parternas syften är

- att trygga framtida tillgång till sina anläggningar för uppsändande av sondraketer och stratosfärballonger, och
- att uppnå ett effektivare utnyttjande av anläggningarna.

För att uppnå detta har parterna enats om att förstärka samarbetet och samordningen mellan de organisationer som deltar i uppsändande av sondraketer och ballonger under en mer flexibel förvaltning med avseende på personalens skicklighet, anläggningar för uppsändande av sondraketer och ballonger och andra tillämpliga förmågor på ett sätt som skall minska överlappning och maximera återanvändning av existerande system, sakkunskap och förmåga i fråga om sondraketer och ballonger.

### **Artikel 2**

#### *Organisation*

1. Esrange och Andöyaskjutfältet är anläggningar för uppsändande av sondraketer och stratosfärballonger.

2. Uttrycket *skjutfält* skall anses täcka infrastruktur, utrustning, anläggningar, intellektuell äganderätt, sakkunskap, personal, tjänster och andra resurser som fordras för att sända upp sondraketer och stratosfärballonger på platsen och på de villkor som gäller för uppsändandet från tid till annan.

3. Skjutfälten skall enligt detta avtal användas för att främja samarbete mellan europeiska stater i fråga om rymdforskning och atmosfärforskning och teknologi uteslutande för fredliga ändamål.

4. De tjänster som skall tillhandahållas av Esrange anges närmare i bilaga I. De tjänster som skall tillhandahållas av Andöyaskjutfältet anges närmare i bilaga II.

5. Särskilda avtal om tillämpning av detta avtal angående användning av ett skjutfält får ingås i enskilda fall mellan den enhet som driver ett skjutfält och den enhet som använder det.

### **Artikel 3**

#### *Åtaganden av Sverige och Norge*

1. Fasta anläggningar

Sverige och Norge åtar sig att underhålla de fasta anläggningarna i Esrange respektive Andöya och se till att de behålls i operativt skick. Den svenska respektive den norska skjutfältsledningen skall fastställa säkerhetsbestämmelser för skjutfälten.

2. Sondraketsverksamhet

a) Sverige ansvarar för att trygga att Esranges tjänster erbjuds varje deltagare och Sverige för sondraketsverksamhet på de villkor som anges i detta avtal.

b) Norge ansvarar för att trygga att Andøyaskjutfältets tjänster erbjuds varje deltagare och Norge för sondraketsverksamhet på de villkor som anges i detta avtal.

### 3. Stratosfärballongsverksamhet

a) Sverige ansvarar för att trygga att Esranges tjänster erbjuds varje deltagare och Sverige för stratosfärballongsverksamhet på de villkor som anges i detta avtal.

b) Norge ansvarar för att trygga att Andøyaskjutfältets tjänster erbjuds varje deltagare och Norge för stratosfärballongsverksamhet på de villkor som anges i detta avtal.

### 4. Tillgång till skjutfälten för andra användare

a) Sverige och Norge har rätt att bereda tillgång till Esrange respektive Andøyaskjutfältet även för andra användare, enheter eller organisationer som inte finansieras av en deltagande medlemsstat inom sina respektive driftsdagar som anges i artikel 5.1.

b) För sådan användning av skjutfälten skall kunderna faktureras till marknadspris, som alltid skall ligga högre än de driftsavgifter som anges i artikel 5.

c) Om operatören för Esrange eller operatören för Andøyaskjutfältet för en och samma tidsperiod mottar en framställning om användning från en deltagande medlemsstat och en annan användare, enhet eller organisation så att de båda framställningarna inte kan beviljas, skall operatören prioritera framställningen från den deltagande medlemsstaten.

## Artikel 4

### *Årliga bidrag för att täcka kostnaderna för grundunderhåll*

1. De deltagande medlemsstaterna skall bidra till att täcka kostnaderna för grundunderhåll enligt följande.

2. Med beaktande dels av deltagarnas olika intressen av att använda Esrange respektive Andøyaskjutfältet, dels av de olika kraven för sondraketsverksamhet och stratosfärballongsverksamhet, har deltagarna kommit överens om bidragen för att täcka kostnaderna för grundunderhåll av skjutfälten. Summan av dessa bidrag (enligt de ekonomiska förhållandena 2004) skall uppgå till ett fast årligt belopp på 4 089 009 euro för Esrange, 3 058 186 euro för Andøyaskjutfältet och 189 255 euro för den rådgivande programkommitténs sekretariat, och dessa belopp skall justeras i enlighet med bilaga III.3. Bidragsskalan för att täcka kostnaderna för grundunderhåll ökat med de kostnader som avses i artikel 7 skall vara de som anges i bilaga III.2.

3. Sverige och Norge skall bidra till att täcka Esranges och Andøyaskjutfältets kostnader för grundunderhåll enligt bilaga III.2.

4. Beloppen för de bidrag som avses i punkterna 2 och 3 kan justeras i enlighet med artikel 10.3.

## Artikel 5

### *Driftsavgifter och återbetalning av kostnader*

1. Det totala antalet driftsdagar för skjutfälten som skall fördelas mellan de deltagande medlemsstaterna uppgår till 336 per år. Med erkännande av de

deltagande medlemsstaternas olika intressen som anges i artikel 4, är var och en av dem berättigade till ett angivet antal dagar för användning av skjutfälten i proportion till deras bidrag för täckande av de kostnader för grundunderhåll som avses i artikel 4, enligt vad som anges i bilaga III.2. Dessa dagar kan fördelas mellan skjutfälten med hänsyn till de deltagande medlemsstaternas behov, med undantag för att Sverige endast skall ha tillgång till Esrange och Norge endast till Andøyaskjutfältet.

2. De deltagande medlemsstaterna skall faktureras för deras faktiska användning av skjutfälten för de driftsavgifter som anges i bilaga III.1 (kallade *driftsavgifter*) per dag utöver deras bidrag till att täcka kostnaderna för grundunderhåll och på så sätt täcka de tjänster för drift som tillhandahålls av skjutfälten.

3. De tjänster som täcks genom driftsavgifterna är de som tillhandahålls av Esrange enligt beskrivningen i bilaga I.1 och med avseende på Andøyaskjutfältet de som anges i bilaga II.1.

4. För sondraketsverksamheter kommer de deltagande medlemsstaterna att av operatören för Esrange respektive Andøyaskjutfältet erbjudas de ytterligare tjänster som anges i bilaga I.2 och bilaga II.2 på självkostnadsbas.

5. För stratosfärbalongsverksamhet kommer de deltagande medlemsstaterna av operatörerna för Esrange respektive Andøyaskjutfältet att erbjudas de ytterligare tjänster som anges i bilaga I.2 och bilaga II.2 på självkostnadsbas.

6. De tjänster som anges i bilaga I.3 och bilaga II.3 kommer att erbjudas av operatörerna för Esrange respektive Andøyaskjutfältet på villkor som skall fastställas.

## Artikel 6

### *Rådgivande programkommittén (PAC)*

1. De deltagande medlemsstaterna är överens om att bekosta rådgivande programkommittén (kallad *PAC*), i vilken ingår en företrädare för varje deltagande medlemsstat, vilken vid kommitténs möten får åtföljas av biträdande sakkunniga enligt behov. En företrädare för ESA:s generaldirektör får delta i kommitténs möten. Ordförandeskapet i PAC skall rotera på tvåårsbasis mellan företrädarna för de deltagande medlemsstaterna.

2. PAC har till uppgift att granska följande och ge råd till operatörerna:

- a) Årsprogrammen för uppsändande och anslutna prioriterade frågor.
- b) Riktlinjerna för behandling av framställningar om användning av skjutfälten.
- c) Avgifter som skall faktureras användarna enligt artikel 3.4 b.
- d) Planer för förbättring av skjutfälten.
- e) Frågor rörande samordning av sondraketsverksamhet och ballongverksamhet inom skjutfälten som underställs PAC.
- f) Säkerhetsbestämmelser för skjutfälten.
- g) PAC-sekretariatets uppgifter.
- h) Förslag till ändringar i bilagorna.

3. Sverige och Norge är skyldiga att för Esrange respektive Andøyaskjutfältet varje år till PAC avge redovisning för de intäkter som avses i artikel 3.4 b uppdelade för varje kampanj, för de bidrag som avses i artikel 4.2, för de driftsavgifter som avses i artikel 5.2 samt för motsvarande utgifter.

4. PAC skall årligen råda de deltagande medlemsstaterna om EASP:s budget.

#### **Artikel 7**

##### *Europeiska rymdorganets (ESA) roll*

1. ESA skall biträda de deltagande medlemsstaterna i tillämpningen av detta avtal och skall på begäran särskilt tillhandahålla följande:

- a) allmänna vetenskapliga råd om skjutfältens syften på grundval av ESA:s tidigare erfarenheter,
- b) sekretariatstjänst och lokaler, juridisk rådgivning och annan rådgivning, samt
- c) anordnande av ett sondrakets- och ballongsymposium vartannat år.

2. PAC:s sekretariat skall förläggas till Europeiska rymdforsknings- och teknologisentrets (ESTEC) lokaler. Sekretariatsuppgifterna skall utföras av ESA:s personal.

3. PAC-sekretariatets uppgifter anges närmare i bilaga IV.

4. Kostnaderna för drift av PAC och dess sekretariat skall inbetalas till ESA av de deltagande medlemsstaterna samtidigt med deras bidrag till täckande av kostnaderna för grundunderhåll enligt bilaga III.2.

#### **Artikel 8**

##### *Internationellt ansvar, försäkring och gottgörelse*

1. Internationellt ansvar

a) En deltagare skall gottgöra Sverige respektive Norge för anspråk på ersättning som kan resas mot något av dessa länder enligt internationell rätt som denna deltagare har orsakat vid genomförandet av sondraketskampanjer eller stratosfärballongkampanjer enligt detta avtal. Om flera deltagare tillsammans genomför en sondraketskampanj eller en stratosfärballongkampanj skall kampanjens verksamhet hänföras till den deltagare på vars verksamhetsdagar skjutfältet användes. Denna deltagare skall ensam vara ansvarsskyldig gentemot Sverige respektive Norge för gottgörelse enligt detta avtal, oavsett om det finns något avtal om fördelning av kostnaderna för sådan gottgörelse mellan de berörda deltagarna.

b) Om ett anspråk enligt ovan reses mot Sverige eller Norge, skall Sverige respektive Norge underrätta alla parter i detta avtal om det. Varje berörd deltagare skall ha rätt att ansluta sig till Sverige eller Norge för att bemöta ett sådant krav. ESA skall inte under några förhållanden hållas ansvarigt för skada som kan uppstå vid tillämpning av detta avtal.

2. Försäkring

a) För att täcka de deltagande medlemsstaternas civilrättsliga ansvar för person- eller egendomsskada som kan förorsakas av uppsändande av sondraketer eller stratosfärballonger eller av transport eller lagring i anslutning härtill, skall de deltagande medlemsstaterna se till att en försäkring tecknas i enlighet med b nedan.

b) Försäkringen skall tecknas i ett försäkringsbolag som har koncession enligt lagstiftningen i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Försäkringsavtalets villkor skall bestämmas i samråd med Sverige respektive Norge.

Försäkringsavtalet skall innehålla bestämmelser av innebörd att den som lider skada har rätt att väcka talan om ersättning direkt mot försäkringsgivaren.

c) Sverige respektive Norge skall på begäran och om det är möjligt teckna vederbörlig försäkring för en eller flera av deltagarna, och premiekostnaden skall ersättas Sverige respektive Norge av dessa deltagare.

d) ESA skall biträda de deltagande medlemsstaterna vid tecknandet av sådana försäkringar och lämna juridisk rådgivning för att förvissa sig om att bestämmelserna i denna punkt följs.

## **Artikel 9**

### *Ikraftträdande, varaktighet och uppsägning*

1. De deltagande medlemsstaternas samtycke till att vara bundna av detta avtal skall uttryckas antingen genom slutgiltigt undertecknande av det utan förbehåll eller, i fall av undertecknande med förbehåll för ratifikation, godtagande eller godkännande, genom ett meddelande om ratifikation, godtagande eller godkännande av avtalet som sänds av den deltagande medlemsstaten till depositarien. Avtalet träder i kraft när fyra av de deltagande medlemsstaterna och ESA har givit sitt samtycke i enlighet med bestämmelserna ovan dagen för depositariens mottagande av det sista av dessa parter samtycke. För övriga deltagande medlemsstater träder avtalet i kraft den dag då parten underrättar depositarien om sitt samtycke. När minst fyra deltagande medlemsstater och ESA har underrättat depositarien om sitt samtycke, skall bestämmelserna i detta avtal börja gälla den 1 januari 2006 för de stater som tidigare har underrättat depositarien om sitt samtycke i enlighet med bestämmelserna ovan. För varje annan deltagande medlemsstat skall bestämmelserna börja gälla den dag då den underrättar depositarien om sitt samtycke. Avtalet skall gälla till och med den 31 december 2010 och skall därefter automatiskt förlängas på en tid av fem år åt gången till dess att de deltagande medlemsstaterna har beslutat att säga upp avtalet i enlighet med punkt 3 i denna artikel.

2. En deltagande medlemsstat får efter utgången av den första femårsperioden eller de påföljande femårsperioder som avses i punkt 1 upphäva sitt deltagande i detta avtal utan att ådra sig ytterligare avgifter genom ett skriftligt meddelande till depositarien senast sex månader före utgången av den löpande femårsperioden.

3. En deltagande medlemsstat som, efter den första eller den påföljande femårsperiod som avses i punkt 1 i denna artikel, önskar säga upp detta avtal skall skriftligen meddela depositarien för det reviderade EASP-avtalet. Depositarien skall underrätta de övriga signatärerna. De deltagande medlemsstaterna skall med två tredjedels majoritet avgöra vilken dag avtalet skall anses ha upphört och besluta om de arrangemang som nödvändiggörs därav.

## **Artikel 10**

### *Ändringar*

1. Detta avtal kan ändras på begäran av vilken som helst av de deltagande medlemsstaterna eller av ESA.

2. Ändringar träder i kraft den dag då depositarien erhåller den sista partens samtycke till att vara bunden av detta avtal.



3. De tjänster, avgifter, återbetalningar och bidrag som avses i artikel 4.2 och 4.3 i avtalet och i dess bilagor får ändras genom enhälligt beslut av PAC.

#### **Artikel 11**

##### *Nya parter*

Medlemsstater i ESA får bli parter i detta avtal så snart det träder i kraft under förutsättning

- i) att de övriga stater som är parter i avtalet samtycker, och
- ii) att staten i fråga hos depositarien deponerar ett anslutningsinstrument.

#### **Artikel 12**

##### *Bilagor<sup>1</sup>*

Bilagorna I—IV utgör integrerande delar av detta avtal.

#### **Artikel 13**

##### *Twistlösning*

1. En tvist mellan två eller flera av de deltagande medlemsstaterna eller mellan någon av dem och ESA om tolkningen eller tillämpningen av detta avtal som inte kan lösas i godo skall på begäran av någon av de tvistande parterna hänskjutas till en ensam skiljedomare utsedd av Internationella domstolens president. Skiljedomaren får inte vara medborgare i en stat som är part i tvisten.

2. De parter i detta avtal som inte är parter i tvisten skall vederbörligen underrättas om den och skall ha rätt att delta i förhandlingarna.

#### **Artikel 14**

##### *Registrering av avtalet*

När detta avtal har trätt i kraft, skall Frankrikes regering låta registrera det hos Förenta nationernas sekretariat.

#### **Artikel 15**

##### *Depositarie*

Frankrikes regering skall vara depositarie för detta reviderade EASP-avtal och skall underrätta ESA:s medlemsstater om alla underskrifter, ratifikationer, anslutningar och godkännanden samt om datum för avtalets och eventuella ändringars ikraftträdande.

#### **Artikel 16**

##### *Underskrifter*

Till bekräftelse härav har undertecknade ombud, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta avtal på engelska och franska vilka båda ver-

---

<sup>1</sup> Bil. I och bil. II har inte tagits med här.

SÖ 2008: 35

sioner är lika giltiga, i ett enda original, som skall deponeras i depositariens arkiv. Depositarien skall till var och en av de deltagande medlemsstaterna och till ESA översända bekräftade avskrifter av avtalet.

Upprättat i Paris den 17 juni 2004.

För Europeiska rymdorganet (ESA)

För Republiken Frankrike

För Förbundsrepubliken Tyskland

För Konungariket Norge

För Konungariket Sverige

För Schweiziska edsförbundet

**Bilaga I—IV**

Beskrivning av tjänster som tillhandahålls vid Esrange (bilaga I), Andöya-skjutfältet (bilaga II), avgifter och kostnader (bilaga III) och ESA/PAC-sekretariatets uppgifter (bilaga IV).

[Bilaga I och II utelämnade.]

**Bilaga III****1. Användaravgifter**

Enligt artikel 5.2 i det reviderade EASP-avtalet skall de deltagande medlemsstaterna faktureras för varje kampanjdag. För båda skjutfälten uppgår avgiften 2004 till 3 990 euro enligt de ekonomiska förhållandena 2004. Avgifterna justeras enligt avsnitt 3 i denna bilaga.

---

År 2004 (€)	
Stor raketkampanj; full avgift:	3 990
Liten raketkampanj:	≤ 1 995
Stor ballongkampanj:	1 995
Liten ballongkampanj:	≤ 1 995

---

**1.1 Kampanj med styrda raketer**

Maxus-raketen är exempel på en styrd raket inom denna kategori.  
Tariff: enligt kostnadsförslag.

**1.2 Stor raketkampanj**

Raketkampanj med instrumentförsedda raketer som fordrar telemetri, ”tracking” och fullt operativt och funktionellt stöd. Texus, Maser och MIDAS är exempel på stor raketkampanj.  
Tariff: full avgift.

**1.3 Liten raketkampanj**

Raketkampanj som fordrar begränsat operativt och funktionellt stöd, exempelvis meteorologisk raketkampanj. Begränsat eller inget behov av vetenskapliga markbaserade instrument. Kampanj vari ingår nedfallande sfärer och paljetter är exempel på denna kampanjtyp.  
Tariff: enligt kostnadsförslag, upp till halva avgiften.

**1.4 Stor ballongkampanj**

Ballongkampanjer med komplex nyttolast och flygutrustning som fordrar fullt operativt och funktionellt stöd och infrastruktur och som innebär att användaren tillhandahåller all flygutrustning.  
Tariff: halv avgift.

**1.5 Liten ballongkampanj**

Alla andra typer av ballongkampanjer.  
Tariff: enligt kostnadsförslag, upp till halva avgiften.

**2. Kostnader för grundunderhåll och sekretariatskostnader**

Enligt artikel 4.2 och 4.3 i det reviderade EASP-avtalet skall de deltagande medlemsstaterna betala ett bidrag för att täcka de årliga kostnaderna för

grundunderhåll och för ESA/PAC-sekretariatet. Kostnaderna för grundunderhållet och sekretariatskostnaderna enligt 2004 års ekonomiska förhållanden är de som anges nedan. Dessa avgifter skall justeras enligt punkt 3 i denna bilaga.

Bidrag	Esrang (€)	Andöya (€)	Rymdorg. (€)	Summa (€)
Sverige	1 948 463	–	55 395	2 003 858
Norge	–	1 942 009	46 898	1 988 907
Tyskland	1 257 256	655 703	57 041	1 970 000
Frankrike	818 906	427 535	24 944	1 271 385
Schweiz	64 384	32 939	4 977	102 300
<b>Totalt</b>	<b>4 089 009</b>	<b>3 058 186</b>	<b>189 255</b>	<b>7 336 450</b>

### 3. Justering av bidragen för att täcka kostnaderna för grundunderhåll och sekretariatskostnaderna samt driftsavgifterna

Genom rådets antagande vid sitt möte den 14 och 15 december 1999 av resolution ESA/C/CXLIV/res. 2 anges budgetarna enligt de ekonomiska förhållanden som råder vid driftsåret.

Samma principer för justering av budgeten för ESA:s obligatoriska verksamheter skall användas för justering av Esranges och Andøyaskjutfältets budgetar. Följaktligen skall tillämpas det harmoniserade konsumentprisindex för euroområdet som publiceras av Eurostat den 1 januari varje år. Budgeten skall justeras årligen enligt detta index. De siffror som skall tillämpas är de som gäller för november månad två år före det aktuella året. (För år 2006 gäller alltså siffrorna för november månad 2004.)

De båda skjutfälten skall årligen tillställa ESA:s högkvarter en uppställning över de faktiska kostnaderna och intäkterna samt över kostnaderna för varje kampanj föregående år. Kostnadsuppställningen skall också delges PAC. Kostnaderna skall uppdelas i fyra kategorier: personalkostnader, driftskostnader, anläggningskostnader och kapitalkostnader. Till varje kategori skall fogas förklarande anmärkningar. Uppgifterna om det faktiska utfallet skall tjäna som underlag för den uppdelning mellan de fyra kategorierna som skall tillämpas från början av följande år med användning av de nya budgetsiffrorna. Den nya budgeten skall göras upp av ESA med tillämpning av aktuellt konsumentprisindex.

Ledningarna för skjutfälten får omfördela procentsatserna mellan de olika kostnadskategorierna under budgetåret.

I enlighet med kapitel II artikel 4.2 i finansreglementet (ESA/C(2004)3) anmodas PAC och förvaltnings- och finanskommittén att vid ett rådsmöte föreslå de deltagande medlemsstaterna att godkänna budgetförslaget för det kommande året.

## Bilaga IV

### ESA/PAC-sekretariatets uppgifter

1. Biträda kommittén i administrativa, rättsliga, politiska, programläggnings- och ekonomiska frågor.
2. Ombesörja de praktiska arrangemangen för PAC:s möten.
3. Tillsammans med ordföranden och skjutfältsledningarna göra upp handlingar för PAC (två ordinarie möten per år, ett i mars, ett i september) enligt följande:
  - Dagordning (februari och augusti).
  - Mötesprotokoll (april och oktober).
  - Program för uppsändande vid Esrange och Andöyaskjutfältet (görs upp i februari med översyn i augusti).
  - Investeringsplaner för Esrange och Andöyaskjutfältet (görs upp i februari med översyn i augusti).
  - Verksamheten vid Esrange, Andöyaskjutfältet och PAC-sekretariatet (delges i februari med översyn i augusti).
  - Sammanställning av kostnader och intäkter för Esrange och Andöyaskjutfältet (delges i augusti).
  - Budget för Esrange och Andöyaskjutfältet (delges i augusti).
  - Statistik över kampanjverksamheten vid Esrange och Andöyaskjutfältet (delges i februari).
  - Tjänster som tillhandahålls av Esrange, Andöyaskjutfältet och PAC-sekretariatet (februari).
  - Första och andra meddelandet om ESA/PAC-symposier och rapporter och protokoll från dessa symposier (vartannat år).
  - Resolutioner om finansieringen av EASP (antas vart femte år).
4. Främja användning av sondraketer, ballonger och tjänster som tillhandahålls av skjutfälten för vetenskaplig, tillämpad eller teknologisk forskning av rymdorganets program.
5. Bidra till att öka kännedomen om EASP i andra europeiska forskningsorganisationer.
6. Främja ökning av antalet deltagare i EASP.
7. Underrätta PAC om alla åtgärder som ESA vidtar för att uppfylla sina åtaganden.
8. Tillsammans med en av de deltagande medlemsstaterna anordna ESA/PAC-symposiet om de europeiska raket- och ballongprogrammen och tillhörande forskning.

THE REVISED  
ESRANGE AND ANDØYA SPECIAL PROJECT AGREEMENT  
BETWEEN  
CERTAIN MEMBER STATES OF THE EUROPEAN SPACE AGENCY  
AND  
THE EUROPEAN SPACE AGENCY  
REGARDING THE LAUNCHING OF  
SOUNDING ROCKETS AND BALLOONS

ACCORD RÉVISÉ RELATIF AU PROJET SPÉCIAL ESRANGE ET ANDØYA  
ENTRE  
CERTAINS ÉTATS MEMBRES DE L'AGENCE SPATIALE EUROPÉENNE  
ET  
L'AGENCE SPATIALE EUROPÉENNE  
CONCERNANT LE LANCEMENT DE  
FUSÉES-SONDES ET DE BALLONS

**TABLE OF CONTENTS**

<b>Preamble</b>	
<b>Article 1</b>	<b>Objectives</b>
<b>Article 2</b>	<b>Organisation</b>
<b>Article 3</b>	<b>Undertakings by Sweden and Norway</b> <ol style="list-style-type: none"><li>1. The Infrastructure Facilities</li><li>2. Sounding Rocket Activities</li><li>3. Stratospheric Balloon Activities</li><li>4. Availability of Ranges for Other Users</li></ol>
<b>Article 4</b>	<b>Annual contributions to the Basic Maintenance Costs</b>
<b>Article 5</b>	<b>Operational Fees and Cost Reimbursement</b>
<b>Article 6</b>	<b>Programme Advisory Committee (PAC)</b>
<b>Article 7</b>	<b>The Role of the European Space Agency (ESA)</b>
<b>Article 8</b>	<b>Indemnification</b> <ol style="list-style-type: none"><li>1. International Responsibilities</li><li>2. Insurance Policies</li></ol>
<b>Article 9</b>	<b>Entry into Force, Term and Termination</b>
<b>Article 10</b>	<b>Amendments</b>
<b>Article 11</b>	<b>New Parties</b>
<b>Article 12</b>	<b>Annexes</b>
<b>Article 13</b>	<b>Arbitration</b>
<b>Article 14</b>	<b>Registration of the Agreement</b>
<b>Article 15</b>	<b>Depositary</b>
<b>Article 16</b>	<b>Signatures</b>



### Preamble

The Federal Republic of Germany (referred to as **Germany**), the French Republic (referred to as **France**) and the Swiss Confederation (referred to as **Switzerland**) (jointly referred to as **the Participants**),

and

the Kingdom of Sweden (referred to as **Sweden**),

and

the Kingdom of Norway (referred to as **Norway**) (the Participants and Sweden and Norway are hereinafter jointly referred to as the **Participating Member States**),

and

the European Space Agency, established by the Convention which was opened for signature in Paris on 30 May 1975 and entered into force on 30 October 1980 (hereinafter referred to as **ESA** or **the Agency**, hereinafter jointly with the Participating Member States referred to as the **Parties**),

Having regard to the Agreement between Sweden, other Member States of the European Space Research Organisation and the European Space Research Organisation on a Special Project Concerning the Launching of Sounding Rockets, done in Neuilly-sur-Seine on 20 December, 1971, as amended by the Final Act of the Conference of the Plenipotentiaries for the extension of the ESRANGE Agreement of 17 March 1977 and as subsequently amended on several occasions including the respective amendments by full accession to the agreement by the Kingdom of Norway on 2 July 1990 (referred to as the Esrange Andøya Special Project Agreement or the EASP-Agreement), and having regard especially to Article 14 of the said EASP-Agreement, which foresees possible amendments,

Considering that the Parties have agreed to consolidate all changes and amendments that have been made to the EASP Agreement into one single document and to incorporate all such changes and amendments into the version of the present Agreement as set forth herein (referred to as the Revised EASP Agreement or the Agreement),

Having regard to the Resolution on shaping the future of Europe in space (ESA/C-M/CXLI/Res. 1 (Final) adopted by the ESA Council at Ministerial level on 11 May 1999,

Having regard to Chapter II.5 of the Resolution, ESA/C-M/CXLI/Res. 2 (Final), adopted by the ESA Council at Ministerial level on 12 May 1999,

Having regard to the Resolution on the level of funding of the Special Project for the period 2001 – 2005 unanimously adopted by the Participating Member States Governments on 7 June 2000 and unanimously accepted by the ESA Council on 19/20 October 2000, ESA/PAC/LVII/Res. 1 (Final), (referred to as the Resolution),

Having regard to the Additional Resolution on the level of funding of the Esrange Andøya Special Project for the period 2001-2005, unanimously adopted by the said Governments on 30 June 2003 and accepted by the ESA Council on 25 September 2003, ESA/PAC/LXIV/Res. 1 (Final) (referred to as the Additional Resolution),

Considering that over the last thirty years, Europe has had great benefit from space, thanks to the willingness of European countries to invest in the development and application of space systems,

Considering the evolution of the geopolitical role of Europe, together with the increasing consideration being given to space as an important tool to implement policies and to improve the overall quality of citizen's life, and that it is encouraging to further increase the benefits from space systems and applications by working in closer co-operation,

Considering that the strategic nature of Europe's investment in space and ground based systems requires permanent attention by its public owners, and that further networking of technical capacities and competencies in Europe therefore is necessary, building on the experience and lessons learned in the framework of the Network of Technical Centres initiative,

Considering that the objective of the States participating in the EASP has been to secure the availability of the infrastructure and competence of Esrange and Andøya Rocket Range (each also separately referred to as the Range and collectively referred to as the Ranges) for space- and atmospheric research among European countries,

Noting that at present the Ranges are operated by independent entities and that Esrange is owned and operated by Swedish Space Corporation while Andøya Rocket Range is owned and operated by Andøya Rocket Range AS (each of Swedish Space Corporation and Andøya Rocket Range AS hereinafter referred to as the Operator or, collectively, as the Operators).

Noting that between 1972 and 2002 a total of approximately 1000 sounding rockets of various sizes from small Super Lokis to high performance rockets such as Castor 4B and Black Brant XII have been launched from the Ranges, that a total of approximately 1000 stratospheric balloons have been launched, and that the EASP has thus been of extraordinary importance to the scientific community, and

Considering that the continued maintenance and operation of the infrastructure facilities at Esrange and Andøya Rocket Range respectively are prerequisites for securing European capability in conducting space and atmospheric research and technology,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

#### **Article 1 Objectives**

The objectives of the Parties to this Agreement are:

- To secure the future availability of their launch facilities for sounding rockets and stratospheric balloons
- To achieve a more efficient utilization of these facilities.

In order to achieve this, the Parties have agreed to facilitate a stronger consolidated co-operation and co-ordination between organisations involved in the launching of sounding rockets and balloons under a more flexible management with regard to competence of personnel, facilities for sounding rockets and balloon launchings and other available capabilities in a manner which will minimize the duplication and maximize the re-use of existing systems, expertise and competence in the field of sounding rocket and balloon services.

#### **Article 2 Organisation**

1. Erange and Andøya Rocket Range are facilities of infrastructure for the launching of sounding rockets and stratospheric balloons.
2. The expression Range(s) shall be deemed to include any and all infrastructure, equipment, facilities, intellectual property, know-how, personnel, services and other resources required to conduct the launching of sounding rockets and stratospheric balloons at the location and under the conditions at which such launchings are from time to time conducted.
3. The Ranges will under this Agreement be used for the purpose of promoting collaboration among European States in space and atmospheric research and technology, exclusively for peaceful purposes.
4. The services provided by Erange are further described in ANNEX I. The services provided by Andøya Rocket Range are further described in ANNEX II.
5. Specific agreements for implementation of this Agreement regarding the use of a Range may be entered into in individual cases by the entity operating the Range and the entity using the Range.

5. For stratospheric balloon activities additional services as specified in ANNEX I, Section 2, and ANNEX II, Section 2, will be offered by the Operators of respectively Esrange and Andøya Rocket Range on a cost reimbursement basis to the Participating Member States.
6. The services specified in ANNEX I, Section 3 and ANNEX II, Section 3, will be offered by the Operators of respectively Esrange and Andøya Rocket Range on terms and conditions to be specified.

**Article 6 Programme Advisory Committee (PAC)**

1. The Participating Member States agree to maintain the Programme Advisory Committee (referred to as the PAC), consisting of one representative of each Participating Member State who may be accompanied at the PAC meetings by assisting experts as required. A representative of the Director General of ESA may attend the meetings of the PAC. The chairmanship of the PAC shall rotate every two years between the representatives of the Participating Member States.
2. The task of the PAC shall be to examine and to give advice to the Operators of the Ranges with regard to:
  - a) the annual launching programmes and associated questions of priorities;
  - b) the guidelines for the procedure to be followed in respect of requests for the use of the Ranges;
  - c) any prices charged to users as set out in Article 3, Paragraph 4 b);
  - d) plans for improvements of the Ranges;
  - e) any questions concerning the harmonization of the sounding rocket and balloon activities within the Ranges that may be submitted to it;
  - f) safety regulations for the Ranges;
  - g) the tasks for the PAC Secretariat; and
  - h) proposal(s) for amendments to the ANNEXES.
3. Each of Sweden and Norway shall be responsible for securing in respect of Esrange and Andøya Rocket Range respectively that PAC each year will be provided with an accounting of the income set out in Article 3, Paragraph 4 b), broken down per campaign, the contributions set out in Article 4, Paragraph 2, the Operational Fees set out in Article 5, Paragraph 2 and the corresponding expenditures.

4. PAC shall each year advise the Participating Member States concerning the EASP budget.

**Article 7 The Role of the European Space Agency**

1. ESA shall assist the Participating Member States in the implementation of the Agreement and shall in particular provide, if requested:
  - a) general scientific advice on the objectives of the Ranges, on the basis of its previous experience;
  - b) administrative services and supplies, as well as legal and other advice; and
  - c) the arrangement of a sounding rocket and balloon symposium every other year.
2. The PAC shall have a Secretariat located at the European Space Research and Technology Centre (ESTEC). The Secretariat tasks will be performed by staff members of the Agency.
3. The tasks of the PAC secretariat are further specified in ANNEX IV.
4. The costs for the running of the PAC and its Secretariat will be reimbursed to ESA by the Participating Member States together with their contributions to the basic maintenance costs as set out in ANNEX III, Section 2.

**Article 8 International Responsibilities, Insurance and Indemnification**

1. International Responsibilities
  - a) A Participant concerned shall indemnify Sweden and Norway respectively in respect of any liability claims they may incur under international law as a result of the execution of its sounding rocket or stratospheric balloon campaign under the terms of this Agreement. If several Participants jointly conduct a sounding rocket or stratospheric balloon campaign, the activities of the campaign shall be attributed to the Participant within whose operational days a Range has been used. This Participant shall be solely responsible towards Sweden and Norway for the indemnification under this Agreement, notwithstanding any agreement on the distribution of the costs for such indemnification amongst the Participants concerned.
  - b) Should a claim as described above be brought against Sweden or Norway, Sweden or Norway respectively shall notify all Parties to this Agreement of such claim. Any Participant concerned shall have the right to join Sweden or Norway in the defence of such claim. In no event shall ESA be deemed liable for damages arising out of the execution of this Agreement.

2. Insurance Policies

- a) To cover the civil liability of the Participating Member States in respect of any injury or damage resulting from launching of sounding rockets and stratospheric balloons or from such transport or storage, which are carried out for the launchings, the Participating Member States shall ensure that an insurance is taken out in accordance with Paragraph b) below.
- b) The insurance shall be taken out with an insurance company, which has been licensed under the laws of the European Economic Area. The terms of the insurance contract shall be determined after consultation with Sweden and Norway respectively. The insurance contract shall under its terms and conditions provide for the right of any person suffering injury or damage to bring an action for compensation directly against the insurer.
- c) Each of Sweden and Norway shall, if so requested and subject to availability, take out an appropriate insurance policy on behalf of one or more of the Participants, it being understood that the Participants will reimburse the concerned State for the premiums.
- d) ESA shall assist the Participating Member States with regard to taking out such policies and give legal advice in order to ascertain that the provisions of this paragraph are fulfilled.

**Article 9 Entry into Force, Term and Termination**

1. The consent of Participating Member States to be bound by this Agreement shall be expressed either by the final signature of this Agreement without reservation, or, in the case of signature subject to ratification, acceptance or approval, by notification of the ratification, acceptance or approval of this Agreement sent by the Participating Member State concerned to the depositary. This Agreement shall enter into force once four of the Participating Member States and ESA have given their consent, in accordance with the aforementioned provisions, on the date of receipt by the depositary of the last such Party's consent. For any other Participating Member State, it shall enter into force on the date on which the Party has notified the depositary of such Party's consent. Once at least four Participating Member States and ESA have notified the depositary of their consent, the terms and conditions of this Agreement shall become applicable on 1 January 2006 for the Parties having previously notified the depositary of their consent in accordance with the aforementioned provisions. For any other Participating Member State the terms and conditions shall become applicable on the date on which the Party has notified the depositary of such Party's consent. The Agreement shall remain in effect through 31 December 2010 and will thereafter be automatically prolonged for five years at a time until the Participating Member States have decided to terminate it in accordance with Article 9, Paragraph 3 below.

2. Any Participating Member State may, after the first or subsequent five year period referred to in Article 9, Paragraph 1, discontinue without incurring any additional charges its participation in this Agreement by notifying in writing the depositary of the Agreement no later than six months before the termination of the current five year period.
3. Any Participating Member State who, after the first or subsequent five year period referred to in Article 9, Paragraph 1, wants to terminate the Agreement shall notify in writing the depositary of the Revised EASP-Agreement. The depositary shall notify the other signatories. The Participating Member States shall decide by a two-thirds majority on the termination date of the Agreement and on the winding-up arrangements.

**Article 10 Amendments**

1. This Agreement may be amended at the request of any of the Participating Member States or ESA.
2. Amendments shall come into force on the date of receipt by the depositary of the last Party's consent to be bound by the Agreement.
3. The services, fees, cost reimbursements and contributions set forth under Article 4, Paragraphs 2 and 3 of the Agreement and in the ANNEXES may be revised by unanimous decision within PAC.

**Article 11 New Parties**

Member States of ESA may become a Party to the Agreement as soon as it comes into force provided that:

- (i) the other States party to this Agreement agree; and
- (ii) the State in question deposits an instrument of accession with the depositary.

**Article 12 Annexes**

ANNEXES I, II, III and IV to this Agreement form an integral part thereof.

**Article 13 Arbitration**

1. Any dispute which arises between two or more of the Participating Member States, or between any of them and ESA, concerning the interpretation or application of this Agreement, and which cannot be settled amicably, shall be submitted, at the request of any party to the dispute, to a single arbitrator appointed by the President of the International Court of Justice. The arbitrator may not be a national of a State, which is a party to the dispute.
2. Those Parties to this Agreement which are not parties to the dispute shall be notified of the dispute in a timely manner and have the right to join in the proceeding.

**Article 14 Registration of the Agreement**

Upon entry into force of this Agreement, the Government of France shall register it with the Secretariat of the United Nations.

**Article 15 Depositary**

The Government of France shall be depositary of this Revised EASP Agreement and shall notify the Member States of ESA of all signatures, ratifications, accessions and approvals and of the date of entry into force of the Agreement and any amendments thereto.



ANNEX I - IV

Description of services provided at Esrange (ANNEX I), Andøya Rocket Range (ANNEX II), Fees and Costs (ANNEX III), and the tasks of the ESA/PAC Secretariat (ANNEX IV).

**SERVICES AT ESRANGE****1. SERVICES COVERED BY THE OPERATIONAL FEE**

- 1.1 Flight trajectory prediction, analysis and post flight reconstruction for flight safety purposes.
- 1.2 Planning, co-ordination and operations.
- 1.3 Timing, internal communications (including the user's own installations) and Range cabling.
- 1.4 Range safety, including press and radio announcements.
- 1.5 Countdown system displayed at various locations within the base area.
- 1.6 Wind measurements and calculations of launcher settings.
- 1.7 Meteorological services:
  - Radiosonde data, maximum one per day
  - Standard weather information from Swedish Meteorological and Hydrological Institute (SMHI).
- 1.8 Telemetry support:
  - One complete telemetry station
  - L-, P- and S-band telemetry
  - TV-video reception and recordings from payloads
  - Reception, recording, digitalisation and editing of telemetry data.
- 1.9 The support of the following tracking facilities:
  - Slant range equipment combined with telemetry angles
  - Real time trajectory estimations
  - Video cameras
  - Processing of user supplied GPS-data.
- 1.10 In-flight command of experiments in rocket and balloon payloads.
- 1.11 Scientific Centre with quick-look display consoles for payload telemetry data.
- 1.12 Distribution of all relevant data on digital media such as CD-ROM or DAT (telemetry, tracking data and ground based instruments). Web based quick-look, see <http://egjs.esrange.ssc.se>.
- 1.13 The use of the following launch facilities for rockets and balloons:
  - One remote controlled Castor IV B launcher
  - One remote controlled Skylark launcher
  - One remote controlled universal MRL-launcher
  - One launch pad for installations of user supplied launchers
  - One Super Loki/Viper launcher
  - Three rocket storages (totally 550 m<sup>2</sup>)
  - One rocket assembly hall (400 m<sup>2</sup>)
  - Two blockhouses, one for vehicle control and one for payload control
  - One payload preparation hall (300 m<sup>2</sup>)
  - One balloon launch pad (oval 400 x 210 m)

- Mobile launch facilities for stratospheric balloons
  - Warm storage (330 m<sup>2</sup>)
  - Cold storage (160 m<sup>2</sup>)
  - One balloon payload preparation hall (160 m<sup>2</sup>)
  - One balloon flight train preparation hall (376 m<sup>2</sup>)
  - Liquid helium containers
  - Liquid nitrogen containers
  - One oil diffusion pump, capacity 10<sup>-6</sup> mbar
  - One turbo molecular pump, 10<sup>-6</sup> mbar.
- 1.14 Broadband Internet access.
- 1.15 Helicopter pad.
- 1.16 Canteen service open for breakfast, lunch and dinner.
- 1.17 Up to 12 guest offices at different locations.
- 1.18 Mechanical and carpentry workshop.
- 1.19 Recreation facilities:
- satellite TV, DVD- and video player
  - billiard table
  - gym
  - table tennis
  - cross-country skiing in prepared tracks (3 km and 7 km)
  - hiking, fishing
  - saunas.
- 1.20 Five equipped chemical and biological laboratories.

**2. SERVICES AVAILABLE ON A COST REIMBURSEMENT BASIS**

- 2.1 Transportation of the users equipment to Esrange.
- 2.2 Operation of facilities outside the base area.
- 2.3 Computation of Instantaneous Impact Point (IIP) from 2-5 different sources.
- 2.4 Command destruct for sounding rockets.
- 2.5 The ESC high gain satellite antenna, extending command range to more than 1000 km.
- 2.6 Vaisala ozone ground receiving and display equipment.
- 2.7 Extra personnel other than required to supply services pursuant to the services described in Section 1. Campaign assistance outside working hours may be charged extra, but not for count-down days.
- 2.8 Recovery operations.
- 2.9 Supply of consumable goods.
- 2.10 Long distance telephone calls and fax service.
- 2.11 Accommodation at the Range, including self-catering facilities.
- 2.12 TV-video centre for payload video data management.
- 2.13 Down range observation sites.
- 2.14 Construction work for users, facilities/installations inside or outside the Range area.
- 2.15 Rental of cars.
- 2.16 Gasoline station at Esrange.
- 2.17 Extra containers for liquid, nitrogen and helium.
- 2.18 Gas for stratospheric balloons.
- 2.19 Rental of equipment.
- 2.20 Establishing telecommunication links.
- 2.21 Additional weather information from the Swedish Meteorological and Hydrological Institute (SMHI).
- 2.22 Communication via Integrated Service Digital Network (ISDN).
- 2.23 ESRAD:
  - MST-class VHF radar, providing information on the dynamic state of the atmosphere – winds, waves, turbulence and layering from the troposphere to the lower thermosphere (1 km – 110 km).
- 2.24 SKiYMET:
  - VHF All-sky Interferometric Meteor Radar providing meteor entry velocities, atmospheric wind velocities, diffusion coefficients, and temperature related parameters.
- 2.25 Live broadcast of rocket and balloon launches over the Internet.
- 2.26 Digital and/or analogue photographic and film documentation of range activities.
- 2.27 Operation of EBASS, Esrange Balloon Service System. Service system for stratospheric balloons including a mobile ground station.

- 2.28 Ground based scientific instrumentation, such as:
  - Magnetometers
  - Riometers
  - Photometers
  - Auroral video camera
  - Faraday transmitters.
- 2.29 Balloons and flight trains.
- 2.30 Operation of E-LINK, Ethernet based high speed telemetry system for stratospheric balloons including a ground station.

**3. ADDITIONAL SERVICES AVAILABLE**

In addition to the services specified in Sections 1 and 2, other services will be supplied upon request. Some examples are listed in Sections 3.1 and 3.2 below.  
Terms and conditions for use are subject to market price or specific agreement.

**3.1 Services supplied by Moraba through Estrange**

- 3.1.1 General sounding rocket flight hardware.
- 3.1.2 TT&C system services.
- 3.1.3 Deployment and operation of a mobile telemetry station.
- 3.1.4 Deployment and operation of the mobile tracking radar RIR 774c.
- 3.1.5 Deployment and operation of a mobile sounding rocket launcher.
- 3.1.6 Deployment and operation of mobile power plants.
- 3.1.7 Deployment and operation of a mobile telecommand station.

ANNEX I  
Section 3.2

**3.2 Other additional services available**

- 3.2.1 Arena Arctica, a large (5000 m<sup>2</sup> floor area) hangar at Kiruna Airport built specifically for scientific purposes.
- 3.2.2 Operation of the ETX high gain satellite-receiving antenna linked to the telemetry station.
- 3.2.3 KEOPS:  
- Kiruna Esrange Optical Platform System (KEOPS) is an optical facility located on the Pahtavaara mountain at 530 m altitude approximately 1.5 km west of Esrange. KEOPS can be used for multidisciplinary high-latitude science based on optical measurements. Electrical power and Internet connections are available.
- 3.2.4 Ionosonde data from the Swedish Institute of Space Physics:  
- information on the dynamic state of the ionosphere; electron density and wave propagation.
- 3.2.5 External observation sites, such as Abisko and Tarfala.

## SERVICES AT ANDØYA ROCKET RANGE

1. **SERVICES COVERED BY THE OPERATIONAL FEE**
  - 1.1 Planning, co-ordination and operations.
  - 1.2 Timing, internal communication (including the user's own installation) and Range cabling.
  - 1.3 Range safety, including press and radio announcements.
  - 1.4 Wind measurements and calculations of launcher settings:
  - 1.5 Meteorological services:
    - Standard weather information from the Norwegian Meteorological Institute
    - High altitude wind analysis and prognoses for the northern hemisphere are available for balloon launches.
  - 1.6 Telemetry support:
    - P-, L- and S-band telemetry (10 and 20 foot parabolic antenna)
    - L- and S-band Mobile telemetry system (10 foot antenna).
  - 1.7 Recording and processing of telemetry-data:
    - The original flight tape to user
    - One compact disc (CD-ROM) to each participating organization
    - Chart recording of real time monitoring system (flight data)
    - Postflight quick-look and playback facilities.
  - 1.8 The support of the following tracking facilities:
    - Pre-flight Trajectory simulations for rockets and balloons
    - Pre-flight calculation of pointing angles for all tracking and observation sites
    - Real-time Trajectory and Position System (TPS), based on Doppler slant range, telemetry antenna readout, or radar
    - Final trajectory calculation by combining all available tracking data.
  - 1.9 The support of the following computer facilities:
    - Real-time calculation of pointing angles for tracking stations during flight (external guidance data)
    - Collection of all relevant campaign data on compact disc (telemetry, tracking data)
    - A classroom with computers and printers
    - Broad-band internet access.
  - 1.10 ALOMAR (Arctic Observatory for Middle Atmosphere Research), with the following instrumentation:
    - Lidars
      - Rayleigh/Mie/Raman Lidar
      - Ozone Lidar
      - Sodium Lidar.
    - Radars
      - ALOMAR Wind Radar (ALWIN)
      - MF-radar
      - Meteor radar.
    - Airglow instruments
      - Optical Depth Sensor (ODS)
      - IR Radiometer
      - UV Radiometer
      - UV Spectrometers
      - Bentham UV spectrometer.



- 1.11 The support of the following scientific ground-based equipment:
- User Science Operation Centre with guest offices, laboratories and instrumentation quick-look display consoles
  - Web-based monitoring system of ground-based instrumentation
  - Auroral TV with frame grabber
  - All sky camera
  - Magnetometers
  - Photometer
  - Riometers
  - Digital ionosonde
  - Faraday transmitters
  - Real-time monitoring facilities for EISCAT and other remote instrumentation sites.
- 1.12 The use of the following launch facilities for rockets and balloons:
- One remote controlled, universal launcher (U3), max load limit 20 tons
  - One remote controlled, universal launcher (U1), max load limit 3 tons
  - One universal launcher (U2), max load limit 3 tons
  - One launcher for Viper IIIA and Super Loki tubes
  - One launcher for Viper IIIA-PWD-10D/Dart
  - One launcher for Viper IIIA-PWN-12A/Dart
  - One launcher for Super Loki-PWN-11D/Dart
  - One launch tube for 2.75 inch Folding Fin Aircraft Rocket (Test Rocket)
  - One launch pad for installation of DLR Universal Launcher
  
  - Two launch pads for installation of user's small launchers
  - Two rocket assembly halls
  - Two rocket payload preparation halls
  - Two blockhouses, one for vehicle control and one for payload control
  - Handling equipment for rocket motors and payloads
  - Mobile launch facilities for stratospheric balloons
  - Rocket storage building
  - Areas for stratospheric balloon operation
  - Cold storage.
- 1.13 Mechanical and carpentry workshop.
- 1.14 The use of kitchen facilities.
- 1.15 The use of recreation facilities:
- satellite TV, DVD and video player
  - billiard table
  - table tennis
  - gym
  - fishing equipment
  - sauna.
- 1.16 Guest offices equipped with telephone and computer connected to Internet.

**2. SERVICES AVAILABLE ON A COST REIMBURSEMENT BASIS**

- 2.1 Customs clearance.
- 2.2 Transportation and handling of user's equipment to/from the Range.
- 2.3 Accommodation at the Range.
- 2.4 Rental of cars.
- 2.5 Long distance telephone calls and telefax service.
- 2.6 Construction work for users, facilities/installations inside or outside the Range area.
- 2.7 Operation of facilities outside the Range area.
- 2.8 Power and communication to external stations.
- 2.9 Special technical assistance.
- 2.10 Consumable items.
- 2.11 Playback recording paper.
- 2.12 Fuel for heaters and generators.
- 2.13 Special gases for payloads.
- 2.14 Gas for scientific balloons.
- 2.15 Extra copies of flight tapes and/or compact discs.
- 2.16 Reduction of on-board magnetometer and sun-/star-sensor data.
- 2.17 Data transmission from and to remote sites.
- 2.18 Sea recovery of payloads.
- 2.19 Radiosondes (PTU and Ozone).
- 2.20 Internet access from locations outside the Range.
- 2.21 Insurance of users equipment.
- 2.22 Rental of equipment.
- 2.23 Extra personnel other than required to supply services pursuant to the services described in Section 1. Campaign assistance outside working hours may be charged extra, but not for count-down days.
- 2.24 Launching of sounding rockets from Svalbard.
- 2.25 Land recovery operations of balloons.
- 2.26 Balloons and flight trains.
- 2.27 Digital and/or analogue photographic and film documentation of range activities.
- 2.28 Launching and connected services for stratospheric balloon operations at Svalbard.
- 2.29 Telemetry and Telecommand System for stratospheric balloons.
- 2.30 Real time monitoring of data from ground-based instruments at Svalbard via broad-band internet connection (optical fibre cable).

Annex II  
Section 3

**3. ADDITIONAL SERVICES AVAILABLE**

In addition to the services specified in Sections 1 and 2, other services can be supplied upon request. Some examples are listed below.

Terms and conditions for use are subject to market price or specific agreement.

- 3.1 Rocket motors and general sounding rocket flight hardware.
- 3.2 Hotel Payload modules and services (mechanical structures and electronics).
- 3.3 Deployment and operation of tracking radar.
- 3.4 Telemetry, tracking, and receiving services at KSAT satellite stations in Tromsø and/or Svalbard.
- 3.5 Use of platform, hangars, and support facilities at Andøya Air Station for aircraft and stratospheric balloon operations.

**1. OPERATIONAL FEES**

In line with Article 5, Paragraph 2 of the Revised EASP Agreement, the Participating Member States will pay a charge per campaign day. The charge for 2004 applicable to campaign days at both Ranges is 3990 EURO at 2004 economic conditions. The Operational Fee will be updated according to ANNEX III, Section 3.

**Year 2004:**

Major rocket campaigns:	full range fee: 3 990 EURO
Minor rocket campaigns:	≤ 1 995 EURO
Major balloon campaigns:	1 995 EURO
Minor balloon campaigns:	≤ 1 995 EURO

**1.1 Guided rocket campaign**

An example of a guided rocket that falls into this category is the Maxus rocket.

**Charging policy:** based on quotation.

**1.2 Major rocket campaign**

Rocket campaign with instrumented rockets, which requires telemetry, tracking, and full operational and functional support. Major rocket campaigns are for example Texus, Maser, and MIDAS.

**Charging policy:** full range fee.

**1.3 Minor rocket campaign**

Rocket campaign, which requires limited operational and functional support, such as a meteorological rocket campaign. Limited or no need for scientific ground-based instruments. Minor rocket campaigns are for example those involving falling spheres and chaff payloads.

**Charging policy:** based on quotation, up to half range fee.

**1.4 Major balloon campaign**

Balloon campaign with complex payload and flight train, which require full operational and functional support and infrastructure, and assuming the customer provides all flight train systems.

**Charging policy:** half range fee.

**1.5 Minor balloon campaign**

All other types of balloon campaigns.

**Charging policy:** based on quotation, up to half range fee.

ANNEX III  
Section 2**2. BASIC MAINTENANCE COSTS AND SECRETARIAT COSTS**

In line with Article 4 paragraphs 2 and 3 of the Revised EASP Agreement, the Participating Member States will pay a contribution to the annual basic maintenance costs and the costs for the ESA/PAC secretariat. The basic maintenance costs and the costs for the secretariat at 2004 economic conditions are as set out below. These charges will be updated according to ANNEX III, Section 3.

	<b>ESRANGE</b> EURO	<b>ANDØYA</b> EURO	<b>AGENCY</b> EURO	<b>TOTAL</b> EURO
Sweden	1 948 463		55 395	2 003 858
Norway		1 942 009	46 898	1 988 907
Germany	1 257 256	655 703	57 041	1 970 000
France	818 906	427 535	24 944	1 271 385
Switzerland	64 384	32 939	4 977	102 300
<b>TOTAL</b>	<b>4 089 009</b>	<b>3 058 186</b>	<b>189 255</b>	<b>7 336 450</b>

**3. UPDATING OF CONTRIBUTIONS TO THE BASIC MAINTENANCE COSTS,  
SECRETARIAT COSTS AND OPERATIONAL FEES**

With the adoption by Council meeting on 14 and 15 December 1999 of ESA/C/CXLIV/Res. 2, budgets are stated at the economic conditions of the year of execution.

The same budget updating principles used for the mandatory activities in ESA shall be used for the budget updating of the Esrang and Andøya Special Project budget, therefore the HICP (harmonised index of consumer prices) for the euro zone, published by Eurostat on 1 January each year should be applied. The budget will be updated annually according to the HICP. The figure which is applied is the November figure two years prior to the actual year (for year 2006 the figure for November 2004 is applied).

Each year the summary figures concerning actual expenditure and income, including a breakdown showing the charges for each campaign, regarding the preceding year is sent to ESA Headquarters from both the Ranges. The expenditure summary is also presented to the PAC. The expenditure figures are divided in the four categories Staff, Running, Facilities and Capital expenditure. Each category is also followed by a note explaining the category. The actual expenditure figures serve as a basis for the breakdown for the four categories to be applied at the beginning of the following year using the new budget figures. The new budget figures are prepared by ESA using the actual HICP.

The Ranges are free to reallocate the percentage of the expenditure categories during the financial year.

In accordance with Chapter II, Article 4, paragraph 2 of the Financial Regulations (ESA/C(2004)3), the PAC and the Administrative and Finance Committee are invited to recommend the Participating Member States, meeting in Council, to approve the draft budget for the following year.

## ANNEX IV

**TASKS OF THE ESA/PAC SECRETARIAT**

1. Assist the Committee with administrative, legal, political, programmatic and financial matters.
2. Practical arrangements related to the Committee's meetings.
3. Prepare, together with the Chairman and the Range Authorities, the documents to be submitted to the Committee (assuming two regular PAC meetings every year, in March and September).
  - Agenda (issued in February and August).
  - Minutes of meeting (issued in April and October).
  - Launching programmes for Esrange and Andøya Rocket Range (issued in February and revised in August).
  - Investment plans at Esrange and Andøya Rocket Range (issued in February and revised in August).
  - Activities at Esrange, Andøya Rocket Range and the PAC Secretariat (issued in February and revised in August).
  - Summary of income and expenditure for Esrange and Andøya Rocket Range (issued in August).
  - Budget for the Esrange and Andøya Rocket Range (issued in August).
  - Statistics over campaign activity at Esrange and Andøya Rocket Range (issued in February).
  - Services provided by Esrange, Andøya Rocket Range and the PAC Secretariat (issued in February).
  - First and second announcements, abstract book, and proceedings of the ESA/PAC Symposium (issued every two years).
  - Formal resolutions on the level of funding for the Esrange and Andøya Special Project (issued every five years).
4. Promote the use of sounding rockets, balloons and the services provided by the Ranges for scientific, applied or technological research by the programmes of the Agency.
5. Make efforts to increase the awareness of the Esrange and Andøya Special Project in other European research organisations.
6. Make efforts to increase the number of participants in the Esrange and Andøya Special Project.
7. Keep the PAC informed of all measures taken by the Agency with a view to fulfil its commitments.
8. Arrange, together with one of the Participating Member States, the ESA/PAC Symposium on European Rocket and Balloon Programmes and Related Research.

**Article 16 Signatures**

IN WITNESS WHEREOF the undersigned representatives, having been duly authorised thereto, have signed this Agreement.

EN FOI DE QUOI les représentants soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé le présent Accord.

In the English and French language, both versions being equally authentic, in a single original, which shall be deposited in the archives of the depositary, which shall transmit certified copies to each of the Participating Member States and to ESA.

Dans les langues anglaise et française, les deux textes faisant également foi, en un exemplaire unique qui sera déposé dans les archives du dépositaire, lequel en délivrera des copies certifiées conformes à chacun des États membres participants et à l'ASE.

Done in PARIS, on 17 June 2004

Fait à PARIS, le 17 juin 2004

*Mordj*

For the European Space Agency  
Pour l'Agence spatiale européenne

*[Signature]*

For the French Republic  
Pour la République Française

*[Signature]*

For the Republic of Germany  
Pour la République d'Allemagne

*[Signature]*

For the Kingdom of Norway  
Pour le Royaume de Norvège

*[Signature]*

For the Kingdom of Sweden  
Pour le Royaume de Suède

*[Signature]*

For the Swiss Confederation  
Pour la confédération suisse

Document certifié  
conforme à l'original  
Paris, le 16 février 2006

